

PROJEKT SYSTEMOWY 1.18

Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej (2009-2014)

Paweł Jordan
Centrum Wspierania
Aktywności Lokalnej CAL

Seminarium „W stronę aktywnej pomocy społecznej. Organizowanie społeczności lokalnej – perspektywy wdrażania instytucjonalnego i społecznościowego”, 16 marca 2012

Inicjator projektu MPiPS

Lider Projektu CRZL

Zadanie 2: Działania w zakresie wdrażania standardów pracy socjalnej i funkcjonowania instytucji pomocy społecznej

Zadanie 3: Działania w zakresie wdrażania standardów pracy socjalnej i funkcjonowania instytucji pomocy społecznej w zakresie: animacji, mediacji, lokalnej polityki społecznej

Zadanie 4: Działania w zakresie standaryzacji pracy z bezdomnymi

Cel zadania 3:

- Opracowanie innowacyjnego modelu organizowania społeczności lokalnej / środowiskowej pracy socjalnej

“Odkryj siłę społeczności”

- to hasło w skrócie oddaje filozofię i sposób działania naszej organizacji Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL www.cal.org.pl Jesteśmy przekonani, że zmianę i rozwój społeczny trzeba rozpocząć od konkretnej społeczności lokalnej, sąsiedzkiej, interesu. Potencjał i siłę społeczności trzeba jednak umieć odkryć, wspierać i rozwijać.

Wybrane programy w liczbach

- Sieć CAL – 80 ośrodków certyfikowanych (700 u)
- Domy Kultury + - 100 DK (300 u)
- Program Rozwoju Bibliotek 1100 B (3400u)
- PPWOW – 300 gmin (8000 u)
- Akademia Kobiet Aktywnych – 640u
- Szkoła Animacji Społecznej – 3000u
- Inne ok 2000u
- Razem ok 18000 uczestników

Źródła i tradycje

- Samuel Augustus Barnett - 30-letni pastor założył Uniwersyteckie Centrum Społeczności Lokalnej w 1884 roku w przemysłowej dzielnicy East End w Londynie we współpracy z Uniwersytetem Oksfordzkim. Nazwano je Toynbee Hall. Pierwsze prace wiązały się z kursami edukacyjnymi dla dorosłych i wykładami stanowiącymi rozszerzenie wykładów uniwersyteckich, organizowaniem wakacji na wsi dla dzieci, wystaw dzieł sztuki, prowadzeniem towarzystw literackich i teatralnych, udzielaniem pomocy żydowskim imigrantom oraz szkoleniem nauczycieli i pracowników opieki społecznej. Po doświadczeniach Toynbee Hall w Stanach Zjednoczonych w Chicago został założony Hull House w 1889 przez Jane Adams
- Barnett pisał: „Nie sposób przecenić znaczenia wzajemności relacji między ludźmi pochodzącymi z różnych środowisk, spotykającymi się w ramach centrum społeczności lokalnej: dzięki bezpośrednim, osobistym kontaktom ludzie mogli wyjść poza mur pozorów i uprzedzeń i poznać indywidualną wartość i człowieczeństwa innych ludzi, a przez to sprawić, by darzono innych większym szacunkiem, zacząć bardziej szanować siebie samych i zyskać silniejsze poczucie wspólnoty. Centrum wspólnoty jest tylko środkiem, za pomocą którego mężczyźni i kobiety mogą dzielić się sobą ze swoimi sąsiadami.”

Siły społeczne

- Idea uruchamiania sił społecznych na rzecz rozwoju środowiska lokalnego od dawna jest obecna w klasycznych teoriach socjologicznych i pedagogicznych. Zasługi na tym polu na gruncie polskiej nauki mają m.in.: Florian Znaniecki, Helena Radlińska i Aleksander Kamiński.
- Szczególne znaczenie ma postać Heleny Radlińskiej i jej koncepcja sił społecznych: „Praca społeczna przekształca środowisko siłami człowieka w imię ideału” „praca społeczna polega na wydobywaniu i pomnażaniu sił ludzkich, na ich usprawnianiu i organizacji wspólnego działania dla dobra ludzi”
  - 1908 r. referat Z zagadnień pedagogiki społecznej
  - 1925 r. powstanie Studium Pracy Społeczno-Oświatowej w Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie

Główne założenia rozwoju społeczności lokalnych

- tworzenie programu działania w oparciu o bezpośrednio doświadczenia i potrzeby ludzi mieszkających na danym obszarze;
- odkrywanie i mobilizowanie wartości, możliwości i niewykorzystanych umiejętności pojedynczych osób; tworzenie sytuacji do wzajemnego uczenia się;
- podkreślanie znaczenia wspólnego działania jako najbardziej dynamicznego i twórczego elementu, dzięki któremu zachodzić może rozwój osobisty i społeczny;
- wspieranie i umożliwianie ludziom sprawowanie coraz większej kontroli nad własnym życiem i uczestniczenie w podejmowaniu decyzji, które ich dotyczą.

Kluczowe wartości w aktywizowaniu społeczności lokalnych

Wyzwania pomocy społecznej w Polsce

- Od pomocy $\Rightarrow$ do samopomocy
- Od zasiłków $\Rightarrow$ do partnerstwa i podmiotowości
- Od pracy „dla” $\Rightarrow$ do pracy „przez” i „z” ludźmi

Definicja pracy w społeczności lokalnej

- Praca w Społeczności Lokalnej polega na aktywnym angażowaniu ludzi w sprawy dotyczące ich życia, i skupia się na relacji pomiędzy indywidualnymi osobami, a grupami i instytucjami kształtującymi ich codzienne doświadczenia.
- Jest to proces polegający na rozwoju, będący doświadczeniem zarówno zbiorowym, jak i indywidualnym. Proces ten bazuje na przekonaniu o równości i partnerstwie między wszystkimi zaangażowanymi stronami, i ma umożliwić dzielenie się umiejętnościami, świadomością, wiedzą i doświadczeniem w celu doprowadzenia do zmiany.

Kluczowe pojęcia w aktywizowaniu społeczności lokalnych

- WARTOŚCI

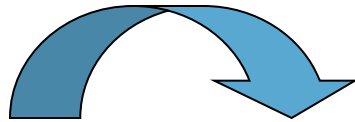
- Podmiotowość

- Równość szans

- Empowerment

- Solidarność

- Integracja

- NARZĘDZIA

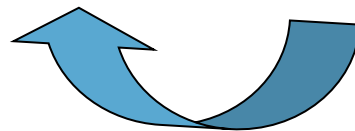
- Diagnoza

- Samopomoc

- Partycypacja

- Wolontariat

- Partnerstwo

Dziękuję za uwagę

Paweł Jordan

Ekspert Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL

ul. Podwale 13

00-252 Warszawa

pawelj@boris.org.pl

www.cal.org.pl

